

Trc khi ta “phán xét” v hành đng c a LS Lê Công Đnh, ta c th gi d nh th ny: gi s nh ông th t s là m t con ng i còn ngâ th, vì lý tng mu n thay đ i xã h i đ cho nó có đ c thêm s dân ch, công bng, ng i dân đ c m no, và vì lòng ông còn trnh bch, nên ch a hi u h t đ c t t c nhng cái “oái ăm” c a cu c đ i r ng trong m t xã h i mà k c ng ch a phát tri n, phép t c ch a thông thì k nói đ i nh b m i là k đ thng quan ti n ch c, còn ng i chính trc không v i thì không nên quá nhi t thành v i nhng tình c m trong s ch c a mình. B i có khi chính nhng đ i u y s đ em ho vào cho thân. C gi d là nh th (vì s th t thì có l th i gian m i tr i đ c), ta có nên nghĩ r ng các hành đng “ngâ th”, “lý tng”, và “tình c m trong s ch” nh th là nhng gì đ cho ta chê c i? Hay ng c l i nó m i chính là nhng giá tr mà chúng ta ph i h t lòng đ cao, quý m n? B i th t s, n u không có nhng giá tr nh th, thì làm sao có th b o r ng con ng i ta s ng vì m t ni m tin tng lai? N u các s “ngâ th”, “lý tng”, và “tình c m trong s ch” nh th, nh t là c a tu i tr, b chà đ p, đàn áp và gi t h i, vì nhng s tranh ch p, mua chu c, hay đ đ c a nhng ý th c h và th l c chính tr, dù là chính tr phía nào, thì nh t quy t, ng i ta không th nào đòi h i và hy v ng r ng tu i tr c a xã h i y, khi “l n lên”, “trng thành”, s là nhng đng l c c a các s phát minh, sáng ch, sáng ki n đ phát tri n cho xã h i y đ c. Tu i tr có th tr s thành nhng con ng i v i các trí khôn tuy t v i, nhng có l cũng ch là nhng trí “khôn v t”, ph ng s cho cá nhân, cho các s ch y đ a vì danh đ và quy n l i cá nhân, ch không nh t thi t là vì m t lý tng mu n ph c v cho xã h i, n u nh nó không đ c khuy n khích và m p b i nhng s h n nhiên, ngâ th và trnh bch khi còn tr.

C th tng tng r ng, m t lu t s tr tu i, t trong m t qu c gia dân ch, vi t m t “đ án” đ đ ngh s a đ i Hi n Pháp, đã không đ c các Vi n Nghi n c u Qu c gia, các c quan Lu t pháp Nhà n c, các trng Đ i h c Lu t, m i vào đ thuy t trnh, đ tìm hi u xem các ý ki n y là th nào, l i đi k t t i các s phát minh, các sáng ki n y là “ph n đng”, là “vi ph m lu t pháp”, là “chng phá nhà n c. M t qu c gia nh th, dù đã phát tri n và đã có dân ch, cũng s tr thành m t n c l c h u và đ i sau ng i khác trong m t th i gian ng n, hu ng h là m t qu c gia còn “đang phát tri n” hay “ch a phát tri n”!

Cách đây g n 4 th k, năm 1616, khi nhà thiên văn h c ng i Ý, Gallileo Galilei, vì s yêu chu ng và khám phá khoa h c, mu n công b r ng trái đ t xoay quanh m t tr i ch không ph i m t tr i xoay quanh trái đ t. Nhng Giáo h i Công giáo lúc b y gi vì mu n gi ch t quy n l i và s thng tr c a mình, nh t là thng tr trong t tng v i ng i dân, đã bu c t i ông Gallileo là nghe theo l i “đ đ” c a lý thuy t Copernicus, dám tuyên truy n nhng t tng “chng l i v i Kinh Thánh”. Vì ch là m t nhà trí th c, ch không ph i là m t nhà quân s hay “cách m ng” đang d y quân chng l i “Nhà n c”, cho nên dĩ nhiên là Gallileo không th nào ti p t c “anh hùng” mà c ng l i v i các quy n l c đ c tài áp ch c a Giáo h i đ u c, và vì th ông ph i đng ý vi t bài “nh n t i” đ lui v bình an (cho đ n h n 15 năm sau m i tr l i “b o v” lý thuy t c a mình m t l n n a, và r i cũng b “qu n thúc” thêm m t l n n a). Nay nhìn l i l ch s, ng i ta đ t câu h i: vì lý do gì mà Giáo h i Công giáo lúc b y gi l i cho r ng lý thuy t c a

Gallileo là “phần tử Thánh Kinh? Bởi vì xét cho cùng chúng có đi u gì là mâu thuẫn giữa lý thuyết của Gallileo và Thánh Kinh c! Cũng như người ta có thể hỏi sau này: vì lý do gì mà Nhà n&#225;c Việt Nam hiện giờ lại k&#225;t luận rằng những “đ&#225; án v&#225; sự thay đ&#225;i Hi&#225;n pháp”, hay các đ&#225;ng v&#225; “s&#225; phát triển dân ch&#225; theo m&#225;t con đ&#225;ng Việt Nam” của Lê Công Đ&#225;nh (gi&#225; đ&#225;nh có thể) là “ch&#225;ng lại nhà n&#225;c Việt Nam?! Tất&#225; các qu&#225;c gia dân ch&#225;, đ&#225;ng s&#225;a đ&#225;i Hi&#225;p pháp sao cho h&#225;p th&#225;i, là m&#225;t vi&#225;c làm g&#225;n nh&#225; t&#225; nhiên và c&#225;n thi&#225;t. Đ&#225;ng ph&#225;i có m&#225;t “con đ&#225;ng phát triển dân t&#225;c” đ&#225; không l&#225; thu&#225;c vào chính sách ngo&#225;i giao, kinh t&#225; hay chính tr&#225; của m&#225;t qu&#225;c gia khác, là m&#225;t vi&#225;c làm không những không “ch&#225;ng” mà còn là tích c&#225;c yêu n&#225;c n&#225;a! Thế thì tại sao tại Việt Nam người ta có thể k&#225;t luận m&#225;t cách không c&#225; s&#225; khoa h&#225;c và phần tử vĩ&#225; chính tinh th&#225;n dân t&#225;c nh&#225; v&#225;y? (cũng như cách đây g&#225;n 400 năm Giáo h&#225;i Thiên Chúa đã có những s&#225; phán xét vô cùng phần khoa h&#225;c và ch&#225;ng ph&#225;ng s&#225; gì cho Thánh Kinh c).

Câu k&#225;t luận, người ta ch&#225; có thể đoán, có l&#225; đúng như theo lý thuyết của Karl Marx: khi m&#225;t l&#225;c l&#225;ng xã h&#225;i không còn là “tiên phong” “ti&#225;n b&#225;” trong xã h&#225;i n&#225;a vì nó đã làm xong vai trò l&#225;ch s&#225; của mình rồi thì chính l&#225;c l&#225;ng “tiên phong” y&#225; bấy giờ biến thành một “phần tử c”. Hay nói theo lý thuyết v&#225;t lý khoa h&#225;c: m&#225;i s&#225;c l&#225;c “t&#225;c đ&#225;ng” đ&#225;u có khả&#225; năng t&#225;o ra m&#225;t s&#225;c l&#225;c “ph&#225;n đ&#225;ng”, và phần đ&#225;ng hay t&#225;c đ&#225;ng là tùy theo ta nhìn từ góc c&#225;nh nào. Đ&#225;i v&#225;i m&#225;t s&#225;c kéo đ&#225; làm cho gu&#225;ng máy xã h&#225;i đ&#225;u i k&#225;p v&#225;i người, v&#225;i s&#225; ti&#225;n tri&#225;n của th&#225; gi&#225;i thì chính s&#225; ù l&#225; (inertia) m&#225;i là s&#225; ph&#225;n đ&#225;ng, ch&#225; không thể g&#225;i người đem h&#225;t s&#225;c mình ra đ&#225; “kéo” là “ph&#225;n đ&#225;ng” đ&#225; c.